Redacţiunea şi Administraţiunea: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„Gazeta" iese în fiecare ḑi.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România şi străinătate: pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.

GAZETA TRANSILVANIEI.

Se prenumeră: la poste, la librării şi pe la dd. corespondenţi.

Anunciurile: O seria garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare.

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrămită.

ANULŬ LI.

NR. 2. LUNĬ, MARŢĬ 5 Ianuarie. 1888.

Jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ „GAZETEI TRANSILVANIEI".

Ḑiua ânteiu.

Joi în 31 Decemvre 1887, înainte de a începe serbările jubilare, s'a oficiatŭ la órele 3 d. a. în capela din Grŏverŭ unŭ parastasŭ în memoria neuitaţilorŭ *Iacobŭ* şi *Andreiu Mureşianu*. S'au depusŭ douĕ cununĭ de laurĭ pe mormintele lorŭ. Au asistatŭ, afară de membrii familiei, mulţĭ venerătorĭ ai reposaţilorŭ.

Incă înainte de 6 óre, pe când a fostŭ fixatŭ conductulŭ cu torţe, pe stradele pe unde avea sĕ trécă în piaţă şi înaintea localului Redacţiunei se vedea furnicândŭ fórte multă lume, care cu nerăbdare aştepta sĕ vĕḑă conductulŭ.

La órele 6 conductulŭ pornì din Prundŭ, piéţa suburbiului Scheiu în douĕ colóne cu musica orăşenéscă în frunte. Torţele le purtau representanţĭ din tóte clasele poporului. O frumósă privelisce ofereau mai alesŭ bravii noştrii poporenĭ Scheienĭ şi Braşovechenĭ, carĭ erau îmbrăcaţĭ în haine de sĕrbătóre, cu căciulile şi pălăriile împodobite cu florĭ, semnŭ alŭ bucuriei şi alŭ însemnătăţii actului solemnelŭ, de care era pĕtrunsŭ fie-care.

Conductulŭ traversă, într'o ordine ce rarŭ se póte vedé, Strada mare, Strada Scheilorŭ, Strada teatrului, ocolì sfatulŭ (edificiulŭ vechei primării) şi se aşeḑă înaintea casei Redacţiunei, formândŭ unŭ cercŭ mare, în mijloculŭ căruia şi în afară de care se aflau miile de spectatorĭ.

Infăţişarea imposantă a conductului de peste douĕ sute de torţe oferea o privelisce care te extasia. Când priveai pe deasupra conductului, vedeai o mare nemărginită de luminĭ, căcĭ ţi-se păreau nemărginite lungile colóne ale conductului.

Musica încetândŭ, păşì în mijloculŭ cercului de torţe, înaintea ferestrelorŭ Redacţiunei, vrednicululŭ preotŭ dela biserica Sf. Neculae din Prund, d-lŭ **Vasilie Voina**, şi cu voce puternică adresă directorului „Gazetei Transilvaniei" următórele cuvinte, eşite din inimă adevĕratŭ românéscă, consciă şi entusiasmată de marea însemnătate a sĕrbătorei:

Iubite frate!

Suntemŭ deprinşĭ a admira evenimentele, ce facŭ sgomotŭ în lume. Ne surprinde, când vr'unŭ omŭ genialŭ face o nouă descoperire pe terenulŭ sciinţei sĕu când unŭ omŭ scrutătorŭ ajutatŭ de norocŭ şi de întêmplare descopere părţĭ de pămêntŭ încă necunoscute nouĕ. Cu cât însĕ mai multŭ trebue sĕ admirămŭ o muncă îndelungată şi neobosită, o muncă însoţită de rodurile cele mai binefăcĕtóre!

Suntŭ 50 de anĭ, de când nisce bărbaţĭ plinĭ de dragoste cătră ţéră, cu dorŭ de inimă cătră naţia lorŭ, vĕḑêndŭ întunerecулŭ, în care orbeca neamulŭ lorŭ, s'au decisŭ a scóte la lumină unŭ jurnalŭ, în care sĕ arate neamului lorŭ ce are sĕ pretindă şi ce are sĕ apere.

În grele împrejurărĭ au făcutŭ ei acésta şi cu multe nécazurĭ au avutŭ sĕ se lupte, dér tóte le-au îndurătŭ, căcĭ dragostea cătră neamulŭ lorŭ a fostŭ nemărginită. Patru-ḑecĭ de anĭ au luptatŭ aceştĭ bărbaţĭ luminândŭ neamulŭ lorŭ şi apĕrându-i interesele cu bărbăţiă, ér după aceea unii obosiţĭ nu atâtŭ de luptă, câtŭ mai multŭ de povara anilorŭ, ér alţii voindŭ sĕ se facă folositorĭ naţiei şi în altă direcţiune, s'au retrasŭ, făcêndu-ţĭ Ţie, stimate Redactore, locŭ şi bine sciindŭ, că Tu le vei ocupa loculŭ cu demnitate.

Amŭ venitŭ decĭ, stimate frate, ca cu acéstă ocasiune sĕ-ţĭ ḑicemŭ;

Istoria poporului românŭ din monarchia acésta e strînsŭ legată de *„Gazeta Transilvaniei"* alŭ cărei representantŭ eştĭ astădĭ Tu.

În „Gazetă" au aflatŭ Românii lumină, în „Gazetă" au aflatŭ mângâere în nécazurile lorŭ, în ea şĭ-au vĕḑutŭ interesele lorŭ apărate cu bărbăţiă.

În cei ḑece anĭ, de când eştĭ Tu în fruntea acestei foi, ai datŭ dovadă că eştĭ vrednicŭ urmaşŭ alŭ acelora, carĭ au fundat'o, căcĭ cu aceeaşĭ bărbăţiă aperĭ interesele neamului tĕu şi cu acelaşŭ zelŭ voescĭ să-lŭ luminezĭ.

Urmézĕ calea, ce o ai apucatŭ, cu bărbăţiă şi fi sigurŭ, că noi totdéuna vomŭ fi cu Tine şi-ţĭ vomŭ ura din inimă ca Atotputernicululŭ sĕ-ţĭ dea putere şi viéţă, ca drapelulŭ „Gazetei", pe care este săpată dragostea cătră neamulŭ românescŭ şi apĕrarea drepturilorŭ lui, sĕ-lŭ ţii totdéuna susŭ şi curatŭ.

Strigăte puternice şi repeţite de „Sĕ trăiască!" rĕsunară din gurile mulţimei nenumĕrate şi entusiasmate.

Directorulŭ „Gazetei", d-nulŭ **Aurel Mureşianu**, emoţionatŭ de imposanta ovaţiune, ce bravulŭ poporŭ românŭ i-a adusŭ luĭ şi „Gazetei Transilvaniei", rĕspunse prin următórele cuvinte;

Iubiţĭ fraţĭ şi concetăţenĭ!

Presenţa vóstră înaintea casei Redacţiunei în séra acésta memorabilă, cuvintele vóstre pline de iubire, de sentimente nobile românescĭ şi patriotice ce ni le adresaţĭ mie şi celorlalţĭ soţĭ ai mei, carĭ representămŭ adĭ cel mai vechiu ḑiarŭ românescŭ în viéţă, suntŭ cea mai viuă şi puternică mărturiă înaintea lui Dumneḑeu şi a ómenilorŭ, că Românii dintre Carpaţĭ şi Tisa au şi ei limba şi literatura lorŭ proprià, că şi ei au o cultură naţională românéscă.

Presenţa vóstră aicĭ mai este o mărturiă înaintea ţĕrii, a Tronului şi a Europei civilisate, că Românii de sub sceptrulŭ Habsburgilorŭ păstréză ca pe lumina ochilorŭ şi apĕră cu tótă tăria sufletului lorŭ acestŭ scumpŭ tesaurŭ alŭ naţionalităţii române şi gata suntŭ a jertfi totŭ pentru elŭ: avere şi viéţă.

Dér, iubiţĭ concetăţenĭ, manifestaţia vóstră de adĭ are încă o importanţă şi mai mare. Ea dovedesce lumei, că Românii din monarchiă şi cu deosebire cei din Transilvania mai au şi aspiraţiunĭ drepte şi sfinte naţionale, carĭ ţintescŭ a ridica şi naţiunea română la o stare demnă de omenire, la starea de egală îndreptăţire politică-naţională, ca sĕ se pótă bucura şi ea neîmpedecatŭ, alăturĭ cu naţiunile conlocuitóre, de fructele muncei şi ale jertfelorŭ sale, spre binele şi fericirea patriei.

„Gazeta Transilvaniei" a fostŭ în trecutŭ o credinciósă apĕrătóre şi promovătóre a nobilelorŭ vóstre nisuinţe. Dovédă viéţa şi faptele iniţiatorului şi a continuatorilorŭ ei, George Bariţiŭ şi a rĕposaţilorŭ Iacobŭ şi Andreiu Mureşianu.

Vĕ asigurŭ însĕ iubiţĭ fraţĭ şi concetăţenĭ, că şi în viitorŭ „Gazeta Transilvaniei" nu se va da înderĕtŭ dela nicĭ o jertfă în lupta pentru cultura română şi pentru drepturile nóstre naţionale.

Incurajaţĭ de iubirea Românilorŭ şi de însufleţirea lorŭ pentru ţinta mare şi sfântă, ce-o urmărimŭ cu toţii împreună, ne vomŭ strădui a fi în viitorŭ şi mai zeloşĭ în împlinirea chiămării nóstre.

Este de lipsă însĕ, iubiţĭ fraţĭ, este necesarŭ înainte de tóte, sĕ fimŭ pĕtrunşĭ de greaua nóstră îndatorire naţională în aceste timpurĭ critice şi sĕ fimŭ solidarĭ în tóte întreprinderile nóstre, sĕ trăimŭ în cea mai bună înţelegere şi umĕrŭ la umĕrŭ sĕ luptămŭ pentru limba [şi naţionalitatea română.

Vĕ mulţămescŭ, iubiţĭ concetăţenĭ— vĕ mulţămescŭ din adênculŭ inimei pentru dovedile de iubire, ce mi-le daţĭ mie şi prin mine colegilorŭ mei dela Redacţiune, carĭ şi ei servescŭ, alăturĭ cu mine, cu credinţă şi cu devotamentŭ intereselorŭ de viaţă ale naţiunei nóstre. Vĕ mulţămescŭ şi în numele veteranului şi ilustrului publicistŭ George Bariţiŭ, care, cu tótă dorinţa lui, n'a pututŭ fi adĭ de faţă pentru manifestaţiunea, ce nu ni se face numai nouĕ, ci înainte de tóte lui.

Vĕ mulţămescŭ şi din nou vĕ ḑicŭ: *Drapelulŭ „Gazetei Transilvanici" va fâlfâi totdéuna acolo unde vorŭ fi luptătorii pentru drepturile poporului românŭ şi pentru causa naţională românéscă!*

Vorbirea acésta fù întreruptă de repeţite-orĭ de entusiastice strigăte de „Sĕ trăiéscă"! ce urmară apoi totŭ mai puternicŭ până la finele vorbirei, care mări entusiasmulŭ poporului.

Puternica voce a d-lui Dr. A. Mureşianu fù auḑită până în stradele ce ducŭ din piéţă şi ecoulŭ ce se rĕsfrângea părea că e o salutare a maiestósei Tâmpe, mândră că e mărturiă acestei serbărĭ naţionale a poporului românŭ.

In strigăte reînoite de „Sĕ trăiéscă"! conductulŭ pornì îndĕrĕtŭ spre Scheiu prin Strada Cailorŭ şi Strada Furcóei, cu musica în frunte, ér în Prundŭ, loculŭ de unde pornise, poporulŭ se împrăştiă cu dorulŭ de a vedé câtŭ mai curênd învingĕtóre drépta şi sfânta sa causă.

La Redacţiune veniră diferite persóne de frunte, Românĭ şi Germanĭ între carĭ notămŭ pe directorulŭ şi redactorulŭ ḑiarului „Kronstädter Zeitung" I. W. Filtsch, precum şi óspeţii veniţĭ la jubileu de afară, veniră ca sĕ felicite pe Directorulŭ şi celălaltŭ personalŭ alŭ redacţiunei.

Totodată d-lui *George Bariţiŭ* i-s'a adresatŭ din partea Redacţiunei „Gazetei" următórea telegramă:

D-lui George Bariţiŭ.

Sibiiu.

Cu iubire şi stimă îţĭ adresămŭ cele mai călduróse felicitărĭ cu ocasiunea jubileului nostru comunŭ şi a anului nou. Dumneḑeu dăruiască-ţĭ sănătate şi viéţă îndelungată.

Redacţiunea Gazetei.

Pe 8 óre séra a fostŭ anunţată serata musicală şi petrecerea cu danţŭ aranjată anume cu ocasiunea jubileului. Dândŭ la altŭ locŭ amĕrunte despre acéstă serată şi petrecere, spunemŭ aci că a succesŭ deplinŭ avêndŭ celŭ mai românescŭ coloritŭ prin cântecele şi fermecătórele costume naţionale, care au fostŭ în numĕrŭ imposantŭ şi vrednicŭ representate în acéstă ḑi însemnată pentru întregulŭ românismŭ, căcĭ graiulŭ, cântecele, portulŭ, datinele şi obiceiurile românescĭ formézĕ naţionalitatea românéscă, asigurarea, pentru conservarea, asigurarea şi întărirea căreia a luptat şi luptă „Gazeta Transilvaniei".

S. B.

Clujiu, 27 Decemvre 1887.

Cincĭḑecĭ de anĭ a luptatŭ „Gazeta Transilvaniei", sĕ-şĭ împlinéscă şi suta îi doresce

Andreiu Truţa.

Năsĕudŭ, 31 Decemvre 1887.

Constatŭ cu mândriă, că grăniţerulŭ Iacobŭ Mureşianu din Rebrişóra, din disciplulŭ institutului c. r. militărescŭ din Năsĕudŭ, ale cărui ruine şi astăḑĭ strigă rĕsplătire la cerŭ, a pututŭ prin cele mai grele viscole sĕ scótă nava „Gazetei" la limanulŭ de cincĭḑecĭ de anĭ.

Inveţe fii grăniţerilorŭ, ce póte face voinţa fără frică, unită cu perseveranţă, în periculele cele necalbulabile ce'i ameninţă astăḑĭ. Aducă'şĭ aminte de vorbele străbune: „Audaces fortuna juvat timidosque repellit."

Grăniţerulŭ de odinióră
Ioachimŭ Mureşianu.

Sibiiu, 30 Decemvre 1887.

Primiţĭ felicitările mele la jubileulŭ de 50 de anĭ al „Gazetei Transilvaniei" ce-lŭ serbaţĭ uniţĭ în cugete şi în simţirĭ cu toţĭ Românii bine-simţitorĭ.

Ioanŭ Popescu, profesorŭ.

Frătăuţĭ, Bucovina, 28 Dec. 1887.

Prin cincĭḑecĭ de anĭ ai esistenţei sale a arătatŭ „Gazeta Transilvaniei" şi cătră noi Românii Bucovinenĭ, unde şi când numai i s'a datŭ ansă, inima cea mai bună. Alţĭ cincĭḑecĭ de anĭ voimŭ noi se'i păstrămŭ acea inimă prin sprijinire recunoscĕtóre.

Cerulŭ se'i ajute şi ei şi nouĕ.

Iracliu Porumbescu
Exarch şi paroch.

Sibiiu, 1 Ianuarie 1888.

Şi mulţĭ anĭ înainte, mulţĭ anĭ de luptă şi încă şi mai mulţĭ anĭ de isbêndă.

Pentru Redacţiunea „Tribunei":
Caşolţanu.

Braşovŭ, 1 Ianuarie 1888.

Scumpe amice şi colegŭ! Primesce cele mai cordiale felicitărĭ din partea'mĭ la jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei".

I. W. Filtsch.
Redactorulŭ fóiei „Kronstädter Zeitung".

Braşovŭ, 1 Ianuarie 1888.

Primiţĭ felicitările mele cele mai sincere la jubileulŭ ḑiaristicŭ de 50 de anĭ.

Fritz Gött
proprietarŭ de tipografiă.

Bucurescĭ, 31 Decemvre 1887.

Cu sufletulŭ suntemŭ în mijloculŭ vostru la marea sĕrbătóre.

Trăiască brava „Gazeta Transilvaniei" vecinicŭ tînĕră, deşi numĕră o jumĕtate de veacŭ!

C. Arion, A. Djuvara, N. Fleva, Tache Ionescu, Caton Lecca.

Bucurescĭ, 31 Decemvre 1887.

Pentru măreţul jubileu alŭ ḑiarului „Gazeta Transilvaniei," te rogŭ sĕ primescĭ din partea tuturorŭ amicilorŭ mei de luptă dela ḑiarulŭ „Epoca" şi din partea mea

sincere felicitărĭ și urărĭ de prosperitate. **Nicolae Filipescu.**

Bucurescĭ, 31 Decemvre 1887.

Salutândŭ frățesce a 50-a aniversare a celui mai vechiu organŭ de publicitate românescŭ, îi urămŭ sĕ lupte cu aceeașĭ sirguință și tăriă pentru redeșteptarea și propășirea poporului românŭ. **Redacțiunea „Resboiulŭ.“**

Gara Galbenĭ, România, 31 Dec. 1887.

Cu mândriă ne alăturămŭ la serbarea jubilară de 50 de anĭ a focularului naționalŭ românŭ. **Caianŭ*), Macedonŭ Șiutu, Ioanŭ Popoviciu, Mironŭ Ciupercescu, Vasilie Bulbucŭ.**

Betlénŭ, Solnocu-Dobâca 27 Dec. 1887.

„Gazetei“ jubilare-i dorescŭ sĕ ajungă a jubila alŭ 100, 500-lea etc. jubileu. Dea ceriulŭ sĕ aibă unŭ milionŭ de cetitorĭ românĭ! Tăriă de diamantŭ! Sĕ'i se înmulțéscă cetitorii ca stelele ceriului și ca nĕsipulŭ mărei! Dă Dómne așa sĕ fiă! Națiunea nóstră cultivându-se sĕ prospereze și sĕ fiă mare și tare!

Căcĭ mică fù și Roma la prima ei urḑélă.

Din sîmbure și Codrulŭ întocmai ese-afară“.

Trăiéscă „Gazeta Transilvaniei“, fala, mărirea și fericirea Românului! **Simionŭ Moldovanŭ**, înv.

Șintereagŭ, 27 Decemvre 1887.

Sĕ trăiéscă „Gazeta“ și sustinĕtorii ei. Memoria celorŭ ce au redactat'o în timpurĭ critice de 50 anĭ sĕ fie în vecĭ. **Pompeiu Mureșanu.**

Năsĕudŭ, 27 Decemvre.

Dée Dumneḑeu, ca luminătorulŭ nostru ḑiarŭ „Gazeta Transilvaniei“ sĕ'șĭ pótă împlini sânta chemare și de aci înainte întru mulțĭ, mulțĭ seculĭ, așa precum și-a împlinit'o în jumĕtatea de seculŭ ce o împlinesce acuma, îi doresce din inimă **George Beltcagŭ.**

Görz, 27 Decemvre 1887.

Gratulațiunile mele și sincere urărĭ de felicitare din incidentulŭ jubileului și noului anŭ, care dorescŭ sĕ fiă mai avutŭ și încoronatŭ de mai abundante fructe naționale ca celŭ espiratŭ. **G. Vlassa.**

Oradea-mare, 27 Decemvre, 1887.

Salutŭ cu mândriă națională „Gazeta“ cu ocasiunea jubileului și întregŭ bravulŭ personalŭ redacționalŭ **Teodor Pinter**, juristŭ.

Er. Hatvan, 25 Decemvre 1887.

Din incidentulŭ festivității jubileului de 50 de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei,“ primițĭ felicitările mele. **Vasiliu Patcașiu**, preotŭ.

Obregia, 28 Decemvre 1887.

Gratulezŭ la isbênḑile dorite și legitime ale națiunei.

Dée Dumneḑeulŭ gințilorŭ, ca jumĕtate secolulŭ, în care cu fruntea deschisă și cu brațŭ juvenilŭ întră în luptă „Gazeta“, vocea națiunei, sĕ fiă binecuvêntată și plină de róde. **Artemonŭ Blășianu**

*) In multe telegrame unele nume nu se potŭ descifra. Ceremŭ decĭ scuse, décă, fără voia nóstră, s'ar strecura vr'o erore în reproducerea numelor. — Red. „Gaz. Trans.“

SCIRILE ḐILEI.

Sub titlulŭ *„Preotŭ românŭ agitatorŭ“* cetimŭ în „Kolozsvar“ dela 14 Ianuariu: „In comuna Remetea din comitatulŭ Timișórei preotulŭ românŭ de acolo Nicolau Petrescu a provocatŭ Dumineca trecută în biserică pe credincioșii sĕi, ca la casŭ de rĕsboiu sĕ se róge pentru învingerea armelorŭ rusescĭ. In altă ḑi însĕ vesti locuitorilorŭ din comună, că deja Rusulŭ vine și că Maghiarii o vorŭ păți tocmai așa, ca la 1848. A declaratŭ că elŭ va ține cu Rușii, pentru că nu recunósce nicĭ statulŭ maghiarŭ, nicĭ pe regele maghiarŭ. Contra preotului agitatorŭ, care și acum e în cercetare pentru agitare contra confesiunilorŭ, s'a pornitŭ cercetare din partea autorității comitatului Timișŭ.“ De altă parte „Ellenzék“ reproducêndŭ scirea acésta sub titlulŭ *„Preotŭ românŭ trădătorŭ de patriă“*, dice că în biserică preotulŭ numitŭ s'a rugatŭ lui Dumnedeu, ca sĕ-i ajute Rusului sĕ învingă. Câtŭ pentru agitația contra confesiunilorŭ, fóia din urmă spune, că preotulŭ Petrescu a mersŭ în scóla sa confesională și de acolo a huiduitŭ afară pe copiii aparținĕtorĭ altorŭ confesiunĭ. — Ce 'nsemnéză acésta, décă nu cea mai detestabilă agitațiune contra preoțilorŭ românĭ? 'Șĭ dau foile ungurescĭ sémă de nechibzuitele lorŭ fapte? Preotulŭ trebue că e victima vr'unei mișelii.

* *

Darea anuală a comitatului *Cojocnei* pe 1886 a fostŭ 523,448 fl. 12 cr., a mai rĕmasŭ o restanță din an. 1886 de 305,076 fl. 93 cr. Așa dér în decursulŭ anului 1887 ar fi fostŭ sĕ se scótă dela sĕrmanii locuitorĭ din comitatulŭ Cojocnei nu mai puținŭ ca 828,525 fl. 5 cr. Abia s'au putută însĕ incassa până la finea lui Decemvre 493,418, fl. 51 cr., rĕmânêndŭ în restanță 335,106 fl. 54 cr., va se ḑică în decursulŭ acestui anŭ a crescutŭ restanța de dare cu 15,580 fl. 56 cr. v. a. Copii de scólă se află în acestŭ comitatŭ 22,622, mai multŭ cu 25 ca în anulŭ precedentŭ 1886. Scóla o cercetéză 18,274, mai multŭ cu 2233 ca în anulŭ precedentŭ. Școle se află 308, învĕțătorĭ 330. — Restanța dării arată destulŭ de lămuritŭ în ce miseriă s'a adusŭ bietulŭ poporŭ de cei dela putere.

* *

In 31 Decemvre v. doi țiganĭ din *Vulcanŭ* plecară pe la 8 ore séră la Brașovŭ cu măturĭ de vêndare. Din causa zăpeḑii însĕ unulŭ din ei perdù drumulŭ și se rătăci, ér celalaltŭ își urmă calea cea adevĕrată. Nu peste multŭ însĕ, țiganulŭ rătăcitŭ auḑi țipetele de grózŭ și sberetele după ajutorŭ ale consoțului sĕu, pe care-lŭ atacară lupii. Elŭ însĕ înfricoșatŭ se duse repede în comuna Cărstianŭ după ajutorŭ. A doua ḑi 2 sașĭ din *Vulcanŭ* găsiră capulŭ și cismele sĕrmanului țiganŭ măncatŭ de lupĭ.

* *

D-lŭ Dr. *Demetriu Ciuta* și-a deschisŭ cancelariă advocațială în Bistrița.

* *

Reuniunea pompierilorŭ voluntarĭ din Blașiu va da *balŭ* Sâmbătă în 21 Ianuariu st. n. a. c. în sala „Otelului Naționalŭ“ de acolo. Blașiu, 9 Ianuariu 1888. Comanda. Prețulŭ întrărei: pentru persónă 1 fl. Inceputulŭ la 8 óre séra. Contribuirĭ benevole se primescŭ cu mulțumită și se vorŭ chita publice.

Literatură.

„Romänische Revue.“ Cu fasciclulŭ, care va apăre la 15 a l. c. acéstă revistă română scrisă în limba germană își va începe alŭ IV anŭ alŭ activității sale.

Necesitatea unui organŭ cu scopulŭ de a informa străinĕtatea despre starea poporului românŭ preste totŭ și mai cu sémă a Românilorŭ din Ungaria a fostŭ de multŭ simțită și recunoscută. Conducĕtorii poporului românŭ din monarchia austro-ungară atâtŭ la conferințele naționale din Sibiiu precum și mai înainte au ventilatŭ înființarea unui asemenea organŭ, care însĕ nu s'a putută realisa din lipsa sumelorŭ recerute pentru o întreprindere ca acésta, apoi și din causă, că n'a fostŭ speranță a lăți în destulŭ organulŭ proiectatŭ.

La 1885 *Dr. Corneliu Diaconovich* a înființatŭ pre risiculŭ sĕu propriu lunariulŭ intitulatŭ „Romänische Revue“, pentru care luptândŭ de atuncĭ încóce cu cele mai marĭ greutățĭ și neajunsurĭ și jertfindŭ banĭ și timpŭ, a ajunsŭ la resultate fórte îmbucurătóre.

Causa română prin revista sa a devenitŭ cu multŭ mai bine cunoscută străinătățiĭ și foile străine cele mai de frunte, mai cu sémă cele din Germania totŭ mai desŭ se ocupă în modŭ fórte simpaticŭ cu acestŭ organŭ de informațiune, care se trămite în mai multe sute de esemplare la redacțiunĭ, corporațiunĭ și celebrităţĭ politice și literare din capitalele Europei. Astfeliu direcțiunea de la „Romänische Revue“ a devenitŭ unŭ întregŭ birou de informațiune, la care se adreséză mai toțĭ scriitorii străinĭ, carĭ se ocupă cu poporulŭ românŭ și carĭ până acum și-au luatŭ informațiunile din isvóre de valórea scrierilorŭ d-lui Hunfalvy et Consortes. Apoi vedemŭ că chiar și bărbațĭ politicĭ germanĭ și slavĭ intră în legătură strînsă cu acéstă fóiă și figuréză ca colaboratorii ei, cu dorința de a o vedé aḑi mâne unŭ organŭ centralŭ alŭ naționalităților din Ungaria.

Numĕrulŭ esemplarelorŭ gratuite de informațiune cresce în continuu și întrece deja numĕrulŭ abonațilorŭ, carĭ în anulŭ trecutŭ n'au fostŭ nicĭ 300, apoi și dintre acéstia o însemnată parte a remasŭ în restanță cu abonamentulŭ.

Astăḑĭ, după resultatele ajunse prin acéstă revistă, după recunoscința esprimată fața de dénsa la conferința din Sibiiu și după recomandațiunile comitetului centralŭ electoralŭ de acolo mai cu sémă însĕ după-ce contrarii poporului nostru *au încercatŭ nimicirea acestei întreprinderĭ naționale prin unŭ procesŭ de presă*, susținerea ei este o datorință morală, o cestiune de onóre pentru inteligința română.

Recomandămŭ dér abonarea și sprijinirea acestei reviste tuturorŭ, carĭ suntŭ în stare a jertfi suma de 10 florenĭ pe anŭ pentru o întreprindere națională atât de însemnată, cu atâtŭ mai vĕrtosŭ, pentrucă direcțiunea trămite după fiăcare esemplarŭ abonatŭaltulŭ gratuitŭ în străinĕtate.

„Romänische Revue“ și de acum înainte se va ocupa pre lângă informațiunile despre starea și aspirațiunile politice ale Românilorŭ din Ungaria și Transilvania, în partea sa literară și cu nisuințele nóstre culturale, cu istoria nóstră, publicândŭ tractate scientifice, traducțiunĭ ale productelorŭ mai însemnate din literatura nóstră și împărtășirĭ despre începuturile nóstre în artă.

Fasciclulŭ de Ianuare va apăre la mijloculŭ lunei curinte cu unŭ cuprinsŭ politicŭ și literarŭ bogatŭ și cu trei ilustrațiunĭ.

Prețulŭ abonamentului face pe unŭ anŭ întregŭ pentru Austro-Ungaria 10 florinĭ, pentru România 20 francĭ în aurŭ și se trămite direcțiunei în *Resicza* (Banatŭ).

Abonamentele se facŭ numai pe anulŭ întregŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

IMPERATULŬ TRAIANU

după

Monumente archeologice.

Lecțiune introductivă la cursulŭ de archeologiă la Universitatea din Bucurescĭ, 1887.*)

Domnilorŭ,

După unŭ restimpŭ de aprópe nouĕ anĭ, cată sĕ mărturisescŭ că nu fără de órecare emoțiune mĕ revĕḑŭ pe acéstă catedră. Ca s'o părăsescŭ pentru unŭ așa de lungŭ timpŭ, am fostŭ îndemnatŭ, mai ânteiu, la 1879, prin starea sănĕtății mele atuncĭ fórte sdruncinată, și apoi, prin unele ocupațiunĭ sciințifice, de a căror întrerupțiune momentană și cu totulŭ involuntară, aștepțŭ sĕ mĕ compenseze numai interesulŭ studiilorŭ, ce chiar astă-séră v'a atrasŭ pe dumniavóstră, în numĕrŭ așa de mare, în jurulŭ meu.

Nu-mĭ facŭ, domnilorŭ, ilusiunĭ desparte, nicĭ asupra sciinței mele, nicĭ mai alesŭ asupra talentului meu de expunere și de vorbire, — sĕu mai dreptŭ, — de *cetire*.

Dér îmĭ ḑicŭ că subiectulŭ, pe care mi-am propusŭ a-lŭ trata într'unŭ șirŭ de prelegerĭ sĕptĕmânale de séră, are pentru totŭ Românulŭ neînstrunatele ademenirĭ ale unei restituirĭ a *momentului istoricŭ*, în care s'a nâscutŭ naționalitatea nóstră.

Ceea ce voescŭ a face — vorbindu-ve despre Traianŭ și despre monumentele prin care se destăinuescŭ și se învie mărețele fapte ale întemeietorului coloniei romane din Dacia, — este, ca sĕ ḑicŭ așa, ca și o cercetare a originilorŭ nóstre, o descriere, câtŭ se va puté mai amĕnunțită, a leagănului în care s'a ivitŭ și s'a adăpostitŭ pruncia gintei romane dela Dunăre.

Aș fi fórte fericitŭ, domnilorŭ, décă încercarea ce mĕ încumĕtezŭ a face, ar puté totdeodată, — împrospĕtândŭ și întărindŭ în sufletele dumniavóstre neclătita cuvioșiă cu care se cade purúrea sĕ ne închinămŭ la trunchiulŭ latinŭ, de unde noi Românii amŭ vlăstăritŭ, — ar puté, ḑicŭ, sĕ lumineze instituțiunile, usurile, artele industriile și în sfîrșitŭ, tótă viéța socială și culturală a Europei, în acea Epocă memorabilă, când geniulŭ romanŭ ajunse, într'însa, a predomni fără de marginĭ.

Astfelŭ, credŭ că voiu îndeplini cu cea mai strictă rigóre îndatoririle catedrei ce-mĭ este încredințată.

In prima lecțiune a cursului cu care, încă dela 1874, mi-s'a decernatŭ onórea de a inaugura studiele archeologice în facultatea nóstră din Bucurescĭ, am espusŭ în ce chipŭ înțelegŭ eu a se preda la noi mai cu folosŭ aceste studii; am spusŭ că archeologia „pășeșce totdéuna „alăturĭ cu istoria; ea singură o lumi„reșce, o explică, îi dă colorĭ și sufletŭ, „o învie, o împlinesce.“ Am mai spusŭ că în calitatea ei de „istoriă a culturei „popórelorŭ din trecutŭ, și anume, ca „espunere a credințelorŭ, așeḑămintelorŭ „și obiceiurilorŭ vechimii, archeologia „este soră gemenă cu istoria pragmatică „sĕu politică.“

Totŭ acolo m'am încercatŭ a stabili o clasificațiune a materiilorŭ archeologice, împărțindu-le în două marĭ secțiunĭ: una privitóre la *Etica Socială*, adecă ocupându-se de religiune, de constituțiunea politică, de legiuirile și de obiceiurile publice și private ale popórelorŭ antice; cealaltă, cuprindêndŭ, într'unŭ cercŭ fórte largŭ de cercetărĭ *estetice*, studiulŭ frumóselorŭ arte, industriilorŭ de totŭ felulŭ, precum suntŭ monumentele architectonice și ce'le sculpturale, picturile cu mosaicele, cu smalțurile și cu sticlăria, petrile gravate și apoi monetele, inscripțiunile, vasele, armele și uneltele de totŭ soiulŭ.

In câteva cuvinte, acestea tóte constituescŭ materialulŭ variatŭ, pe care archeologulŭ póte, sĕu sĕ-lŭ cuprindă pe d'întregŭ în studiile sale, sĕu sĕ-lŭ despice până la infinitŭ, alegêndu-șĭ dintr'însulŭ o ramură specială de analisatŭ.

Mai deunăḑĭ, rĕsfoindŭ din întêmplare legiuirea scólelorŭ nóstre românescĭ din vechiulŭ „Regulamentŭ organicŭ“ dela 1834, am constatatŭ, — cu órecare plăcere, mărturisescŭ, — că bĕtrânii noștri, încă de multŭ pusese gândŭ sĕ introducă asemenea studii în scólele nóstre. Ei n'au facut'o, dér care e guvernulŭ, care face totŭ ce promite și totŭ ce trebue sĕ facă pentru scóle?

Permiteți-mĭ, domnilorŭ, fiindcă aci avemŭ dreptulŭ sĕ vorbimŭ de tóte cele vechĭ, sĕ vĕ cetescŭ cele câteva rândurĭ din Regulamentulŭ organicŭ pe care, abia acum, după o jumĕtate de seculŭ, îmĭ revine mie plăcuta onóre de a le pune în lucrare.

„§ 83. Archiologia se va învĕța ca „unŭ suplimentŭ la cursulŭ de literatură „grécă și latinéscă, și de istoria vechiă.“

*) Din „Convorbirĭ Literare“.

Inaltŭ ordinŭ de ḑi.

Regele României a adresatŭ cătră óste următorulŭ ordinŭ cu ocasiunea anului nou:

Ostaşĭ! Este aprópe unŭ pătrarŭ de vécŭ de când mĕ găsescŭ în fruntea vóstră, şi cu câtŭ anii au trecutŭ, cu atâtŭ disciplina şi virtuţile vóstre militare v'au atrasŭ din ce în ce mai multŭ dragostea ţerei şi a Mea.

Décă jertfele făcute de ţeră pentru întărirea óstei suntŭ marĭ, voi ostaşĭ veţĭ dovedi că dénsa va fi totdéuna pilda împlinirei datoriei.

Ofiţerĭ, sub-ofiţerĭ şi soldaţĭ! Viitorulŭ ţerei fiind strînsŭ legatŭ de viitorulŭ óstei, cugetarea şi inima Mea suntŭ îndreptate cu statornicia cătră voi, şi Regele vostru nu vĕ cere alta de câtŭ sĕ aveţĭ înrădĕcinate în sufletŭ cinstea cătră stegŭ şi devotamentulŭ cătră patriă atât câtŭ Elŭ are de înrădĕcinată în sufletulŭ Sĕu dragostea pentru voi.

Vĕ urezŭ dér anĭ mulţĭ şi fericiţĭ.

Dată în Bucurescĭ, la 1 Ianuarie 1888.

Carolŭ

Serată musicală şi danţŭ.

Joi în 31 Decemvre la 8 óre séra a fostŭ serată musicală şi petrecerea cu danţŭ în sala Hotelului Nr. 1., aranjată anume cu ocasiunra jubileului „Gazetei“.

Deja înainte de 8 óre sala Hotelului Nr. 1 era plină de publiculŭ care cu nerăbdare aştepta începerea programei pĕ câtŭ de bogată pe atâtŭ de variată. S'au esecutatŭ bucăţile: 1. „Frunduliţă“ pentru corŭ mixtŭ de Nichi. 2. „La isvorŭ“ poesiă de Eminescu pentru corŭ mixtŭ. 3. „Sĕrmană frunză“ şi „Rĕmâi sănĕtósă“ de G. Dima. 4. „Cântece toscane“ solo, corŭ cu acomp. de pianŭ, de R. Weinwurm. 5. „Trecui valea“, corŭ mixtŭ, de I. Mureşianu. 6. „Mama lui Stefanŭ celŭ mare“, baladă pentru solo, corŭ şi piano, de G. Dima.

Corurile au fostŭ bine studiate. Observămŭ aci, că lacuna ce s'a simţitŭ de aprópe doi anĭ în societatea nóstră musicală, mulţămită d-lui Neculae Popovicĭ, a înlăturat'o cu succesŭ. Mai multŭ au plăcutŭ cântecele toscane, în care d-şóra *Lucia Paşcariu* prin vocea ei dulce de altŭ a sciutŭ sĕ ne răpéscă pe unŭ momentŭ într'unŭ modŭ fórte plăcutŭ. Asemenĭ şi d-na *Hareti Nemeşiu* şi d-lŭ *N. Popovicĭ* în bucata „Mama lui Stefanŭ celŭ mare“ cu simpaticele lorŭ vocĭ au sciutŭ sĕ esecute în modŭ vrednicŭ frumósele solurĭ din baladă. D-na Hareti Nemeşŭ are o voce frumósă şi plăcută cu unŭ sunetŭ argintiu, şi în deosebĭ tonurile înalte te răpescŭ prin viulŭ şi melodiosulŭ lorŭ snnetŭ.

Acompaniamentele la pianŭ au fostŭ încredinţate mânelorŭ destere ale d-şórei *Virginia Juga.*

Aprópe de medulŭ nopţii, după ce s'a finitŭ programa a urmatŭ danţulŭ la care cu plăcere s'au înşiratŭ bĕtrânĭ şi tinerĭ, femei şi fete cu frumósele şi pitorescele lorŭ costume naţionale.

Petrecerea viuă a duratŭ până mai în zorĭ de di, ducêndŭ cu sine fiă-care cele mai dulcĭ suvenirĭ, şi în deosebĭ străinii, carĭ îşĭ esprimau dorinţa de a pute lua parte érăşĭ câtŭ de curêndŭ la o asemenea petrecere frumósă românéscă.

Zalnocŭ, 4 Ianuarie n. 1888.

Dare de sémă, mulţămită publică şi nou apelŭ. La apelulŭ nostru din Nr. 168 dela 1/13 Augustŭ 1887 alŭ „Gazetei Transilvaniei“ îndreptatŭ cătră p. t. publicŭ pentru a-ne sprijini în realisarea unei instituţiunĭ folositóre, înfiinţarea bibliotecei parochiale gr. cat. de Zalnocŭ, binevoiră a-ne sucurge cu ajutorŭ:

1. *D-lŭ Gregoriu Peretz*, studentŭ în sciinţe la Parisŭ, carele prin on. Redacţiunea *„Gazetei Transilvaniei“* ne trimise în 30 Septemvre suma de 15 francĭ.

2. D-lŭ *Gregoriu Maiorŭ*, colaboratorŭ la „Gazetă“ în Braşovŭ, 1 fl. în banĭ şi 5 esemplare din romanulŭ propriu originalŭ: *„Corona Sicriului“*.

Cărora mulţămindu-le pentru marinimosulŭ darŭ, rugămŭ pe Dumneḑeu ca sĕ-şĭ reverse preste dênşii darurile sale cele bogate.

Totdeodată încuragiaţĭ prin aceste ajutóre, ne luămŭ îndrăsnélă a apela de nou*) la binevoitorul sprijinŭ alŭ on. puplicŭ întru realisarea acestei întreprinderĭ.

În serile lungĭ de iérnă, în ḑilele de sĕrbătorĭ peste totŭ anulŭ, Românulŭ cu câtŭ de puţinŭ începutŭ de carte ar ceti şi şĭ-ar mai împrăştia orbia spirituală în care vitregimea timpului l'a ţinutŭ, durere! atâta timpŭ. Cetindŭ arŭ şi învĕţa multe bune şi folositóre, dér arŭ atrage la sine pre mulţĭ prietenĭ, carĭ şi de altcum se adună ca sĕ facă sfatŭ', dér unde? la birtŭ, lângă inveninătórea ţuică, unde îşĭ lasă paralele şi unde adese îşĭ prăpădesce pre lângă minte şi moşia. Cetindŭ, ḑicemŭ, dér de unde şi ce sĕ cetéscă? Ètă scopulŭ nostru! Voimŭ sĕ dămŭ în mâna poporului nostru cărţĭ folositóre şi ca sĕ o putemŭ face acésta apelămŭ la inima generósă a fiăcărui Românŭ. Şi contribuindŭ cu ceva nu numai că va fi contribuitŭ spre luminarea poporului nostru, şi spre abaterea lui dela birtŭ şi petrecerĭ demoralisătóre, ci va fi făcutŭ unŭ însemnatŭ serviţiu şi autorilorŭ românĭ. Căcĭ până nu vomŭ face sĕ străbată dorulŭ de lectură în massa poporului, până atuncĭ auctorii noştri se vorŭ totŭ plânge de rĕua trecere a cărţilorŭ şi de indiferenţa Românilorŭ în a-i sprijini.

Orĭ-ce ofertŭ în banĭ, cărţĭ şi ḑiare de totŭ felulŭ ne va fi bine-venitŭ şi despre tóte vomŭ da raţiociniu publicŭ şi mulţămită.

Contribuirile se potŭ adresa sĕu la on. Redacţiune a „Gazetei Transilvaniei“, sĕu la persóna subscrisului în Zalnocŭ p. u. Mojád, Szilágymegye.

Pre lângă carĭ recomandândŭ încă odată acéstă causă căldurósei părtinirĭ a on. publicŭ, sunt cu iubire frăţéscă,

Ionŭ Sonea,
preotŭ-administratorŭ actualŭ, ca preside alŭ bibliotecei gr. cat. de Zalnocŭ.

*) Apelămŭ şi noi la publiculŭ românŭ sĕ sprijinéscă astfel de întreprinderĭ salutare. — Red.

DIVERSE.

O crimă în Bucurescĭ. O crimă oribilă — scrie „România“ — s'a sĕvêrşit aseră în Bucureştĭ, între orele 6 şi 8. Soţii: d. şi d-na Stefanŭ Lespezeanŭ, ingénerŭ pensionarŭ, locuindŭ pe strada Dionisie No. 36, au fostŭ găsiţĭ morţĭ în casă, éră slugile lorŭ legate. Soţii Lespezeanu au fost strangulaţĭ şi înjunghiaţĭ. Tóte odăile erau rĕscolite. Nicĭ unŭ dulăpior sĕu cutiă n'a rĕmasŭ nedeschise şi nescotocită. Motivul crimei, precum se presupune, n'a putută fi de câtŭ jăfuirea. D. Lezpezeanŭ, fórte regulatŭ în traiulŭ sĕu, trecea dreptŭ unŭ omŭ cu dare de mână. Parchetulŭ, înştiinţatŭ repede, unŭ domnŭ jude insructorŭ, unŭ procurorŭ, prefectulŭ poliţiei, mai mulţĭ agenţĭ ai forţei publice şi mulţĭ cetăţenĭ au fostŭ la loculŭ indoitei crime. Soţii Lespezeanŭ zăceau nemişcaţĭ în mijloculŭ casei. După crispaţiunile victimelorŭ, după deschiḑĕtura extraordinarŭ de mare a gurilor lorŭ, se deduce că criminalii au avutŭ a susţine mare luptă înainte d'a da loviturile de moarte nenorociţilorŭ soţĭ. După spusele servitorilorŭ, criminalii erau în numĕrŭ de şese. Ei erau îmbrăcaţĭ în haine mocănescĭ. Figurile însĕ nu li suntŭ cunoscute. Parchetulŭ a începutŭ cercetarea. S'a luatŭ unŭ înterogatorŭ provisorŭ servitorilorŭ şi vecinilorŭ. Servitorii au fostŭ arestaţĭ. Victimele au fostŭ transportate la spitalulŭ Brâncovenesei. Această indoită crimă emoţionează mult capitala. Toţĭ se miră: cum se póte ca la unŭ ceasŭ când d'abia se insereazā, pe o stradă principală, sĕ se poată sĕvêrşi unŭ indoitŭ omorŭ. Unde erau agenţii siguranţei publice? Carĭ le este atribuţiunea, décă nu d'a păzi viaţa cetăţenilorŭ? Asta'i siguranţa publică pentru care s'a mai cerutŭ ḑilele trecute unŭ nou creditŭ de 50.000 lei?

*

Limba universală. — Comisiunea instituită de societatea filologică americană, spre a examina intrebarea, décă se póte recomanda introducerea unei limbĭ internaţionale, s'a pronunţatŭ contra limbei numite *„volapük.“* Comisiunea recunósce, că schimbulŭ internaţionalŭ de idei fiindŭ astăḑĭ fórte viu, ar fi bine sĕ se creeze o limbă înţelésă de toţĭ, însĕ acésta ar trebui sĕ se întemeeze pe cele şése limbĭ mai însemnate: englesă, francesă, germană, spaniolă, italiană şi rusésca. Sub acestŭ raportŭ volapükul este tocmai unŭ regresŭ limbisticŭ. O singură persónă nu e în stare a inventa o limbă universală corespunḑĕtóre trebuinţelorŭ naţiunilorŭ civilisate.

*

Otrăvire. — Locuitorulŭ din Pojunŭ Petru Mayer fŭ înveninatŭ împreună cu tótă familia lui din gustarea unorŭ mâncărĭ de aluatŭ. Poliţia a ordonatŭ anchetă rigurósă la toţĭ vênḑĕtorii de făină.

*

Otrăvire cu cărbunĭ. — In Şimleulŭ Silvaniei doi servitorĭ furară o cantitate mai mare de cărbunĭ, ascunḑêndu'i în grajdulŭ în care durmiau ei nóptea. In o dimineţă însĕ, unulŭ din ei observă că soţu-sĕu este mortŭ. Vesti acésta stăpânului sĕu, creḑêndŭ sigurŭ, că elŭ a îngheţatŭ de frigŭ. Prin secţionare însĕ s'a constatatŭ, că nu îngheţulŭ, ci gazulŭ cărbunilorŭ fŭ causa morţii lui Martin János, cum se numia nenorocitulŭ. Prietenulŭ sĕu scăpa de mórte numai prin împrejurarea, că aşternutulŭ sĕu fusese cevaşĭ mai ridicatŭ dela pămêntŭ.

SCIRĬ ULTIME.

Bruxela, 2 (14) Ianuarie. — „Nord“ ḑice, că Rusia nu pretinde a regula singură cestiunea bulgară. Ea a consideratŭ totdéuna necesarŭ unŭ acordŭ între Puterĭ pentru acéstă soluţiune.

Berlinŭ, 2 (14) Ianuarie. — Dieta Prusiei s'a deschisŭ astăḑĭ printr'unŭ discursŭ de tronŭ, cetitŭ de d. Puttkammer, ministru de interne.

Cele douĕ Camere au decisŭ sĕ adreseze prinţului imperialŭ o telegramă, exprimândŭ viulŭ interesŭ ce-lŭ pórtă ţera întrégă pentru sănĕtatea prinţului şi speranţa firmă de a-lŭ vedé în curêndŭ întorsŭ în patriă, deplinŭ sănĕtosŭ.

Apoi discursulŭ expune situaţiunea financiară, care a devenitŭ mai favorabilă, de cum se aşteptase.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

„Istoria cuprinde interesurile publice „şi întêmplările cele mai vrednice de a„ducere aminte, ér archiologia tălmă„cesce aceste interesurĭ şi întêmplărĭ; „pĕtrunde în tóte amĕnuntele vieţei din „lăuntru, arată obiceiurile, ceremoniele „politicescĭ şi bisericescĭ, descrie monu„menturile, meşteşugurile, felulŭ îmbră„căminteloru, sĕrbătorilorŭ, jocurilorŭ pu„blice şi altele. Profesorulŭ va arăta, „mai întâiu, antichităţile Egiptului şi ale „altorŭ neamurĭ din Asia. După aceea, „va trece la antichităţile Grecilorŭ şi ale „Romanilorŭ la care se va opri mai multă „vreme.“

Se vede, d-lorŭ, că instinctulŭ bĕtrânescŭ m'a împinsŭ a urma, — fără şcirea mea, — poveţile părintescĭ. Acum nouă şi ḑece anĭ, am vorbitŭ predecesorilorŭ d-vóstrĕ de pe atuncĭ despre *„Antichităţile Egiptului şi altorŭ neamurĭ din Asia.“* Dér curênd după aceea m'am simţitŭ nevoitŭ sĕ lasŭ urmarea prelegerilorŭ mele tênĕrului meu colegŭ şi mult instruitului şi amabilului meu suplinitorŭ, d. Grigorie Tocilescu, care, sunt încredinţatŭ, că, cu o deplină erudiţiune şi cu o metodă negreşitŭ mai analitică de câtŭ aceea cătră care eu sunt înclinatŭ, v'a expusŭ chiar şi d-vóstrĕ o bună parte din antichităţile Grecilorŭ şi ale Romanilorŭ.

Pentru îndeplinirea acestorŭ consciinţióse sarcine ce d-lui a binevoitŭ a lua asupră-şĭ, eu simtŭ acuma o plăcută datoria de a'i mulţumi chiar dinaintea d-vóstrĕ.

Totuşĭ, cugetândŭ că d-lui nu va fi secatŭ tot isvorulŭ cunoscinţelorŭ ce avemŭ despre antichităţile Grecilorŭ şi Romanilorŭ, ér mai cu sémă, fiindŭ că chiar programa regulamentului prganicŭ la care îmĭ place sĕ mĕ referŭ, orescrie că asupra acelorŭ „antichităţĭ ale Grecilorŭ şi ale Romanilorŭ, profesorulŭ se va opri mai multă vreme“, eu, d-lorŭ, m'am gânditŭ a despica cursulŭ meu în douĕ serii de lecţiunĭ paralele. Intr'unele voiu expune o materiă specială şi adecă: *„Mitologia şi instituţiunile religióse la Grecĭ şi apoi la Romanĭ;* în celelalte prelegerĭ ce vorŭ urma cuvêntării introductive ce am onóre a vĕ rosti acum, vorba ne va fi despre *Traianŭ şi despre tóte acele monumente, carĭ se reportă la istoria persounei şi a epocei,* ce prin geniulŭ sĕu a strălucitŭ aşa de tare în analele omenirii.

Douĕ cause m'au îndemnatŭ a alege acestŭ subiectŭ că temă a unui cursŭ de antichităţĭ şi de archeologiă.

Pe cea dintâiu am şi anunţat-o. Am voita ca, deórece mĕ simtŭ acum şi redusă de a părăsi studiile mele asupra *Tesaurului dela Petrósa*, şi de a întrerupe, pentru unŭ timpŭ órecare, publicaţiunea operei ce esclusivŭ m'a ocupatŭ de mai mulţĭ anĭ, am voitŭ, ḑicŭ, sĕ atacŭ o materiă, care prin interesulŭ ei patriotic sĕ mĕ pótă mângăia de sdruncinarea încercată în studiile mele predilecte şi îndelungate.

Şi într'adevĕrŭ, ce póte fi pentru noi mai atrăgĕtorŭ, mai interesantŭ, mai învietorŭ, decâtŭ a pĕtrunde cu cercetările anticare până la obirşia neamului românescŭ: decâtŭ a reaminti, cu dovedĭ plastice ale timpurilorŭ arhaice, cum că noi Românii amŭ căpătatŭ fiinţa nóstră în lume în momentulŭ chiar când marele Traianŭ a pusŭ Rinulŭ şi Dunărea ca hotarŭ alŭ imperiului latinŭ, în contra barbarilorŭ Germaniei, şi a asvêrlitŭ dincolo de apele Dunastrului pe inculţii Dacĭ, Sarmaţĭ, Iaşicĭ şi alte neamurĭ selbatice menite a peri.

Acela este, fără îndoială, în istoria antică, momentulŭ celŭ mai gloriosŭ alŭ *Romanităţii.* Concuistele extra-italice, începute de Scipionĭ şi de Flaminii, lărgite cu îndrăznélă de Iuliu Cesar, ajung, tocmai sub Traianŭ, la alŭ lorŭ apogeu. Din Spania, din Galia şi din Germania pe carĭ elŭ cu zăbale de fierŭ le înfrêna, braţulŭ învingĕtorŭ alŭ lui Traianŭ se întinde repede dincolo de Dunăre, dincolo de Eufratŭ, dincolo de Tigru. „De aşŭ fi mai tênĕrŭ“, ḑicea cât-va timpŭ înaintea morţii sale, Traianŭ, ajunsŭ în vîrstă de vre-o 65 de anĭ, „de aşŭ fi „mai tînĕrŭ, aşŭ întinde puterea Roma„nilorŭ dincolo de unde a întins-o A„lexandru-celŭ-Mare pe a sa, trecêndŭ „de Indii.“

Nicĭ unulŭ din împĕraţii Romei n'a străbătutŭ victoriosŭ aşa multe şi aşa depărtate locurĭ; nicĭ unulŭ — ceea ce ne pasă nouĕ şi mai multŭ aci, — nicĭ unulŭ n'a lăsatŭ pretutindenĭ unde a fostŭ urme mai temeinice de instituţiunĭ folositóre, de monumente măreţe. Şi, — lucru minunatŭ — ca unŭ boldŭ eternŭ, ce trebue sĕ ne împingă pe noi Românii, mai alesŭ spre studiul archeologiei de acea epocă, celŭ mai de frunte din aceste monumente, şi cel mai întringŭ păstratŭ până în ḑiua de astăḑĭ este chiar acela, care ne pune sub ochĭ istoria nóstră naţională, luată *ab ovo.*

(Va urma.)

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 2 Ianuarie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	90.—	91.—
Renta rom. amort. 5%	93.¼	94.—
Renta convert. 6%	87.½	88.¼
Împr. oraș. Buc. 20 fr.	36.—	37.—
Credit fonc. rural 7%	102.—	103.—
„ „ „ 5%	88.—	88.¾
„ „ urban 7%	101.—	102.—
„ „ „ 6%	94.—	95.—
„ „ „ 5%	84.—	85.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei	10.15	10.20
Ac. de asig. Dacia-Rom.	2.28	2.30
Ac. de asig. Națională	198.—	200.—
Aurŭ contra bilete de bancă	17.¼	17.¾
Bancnote austr. contra aurŭ	2.18	2.25

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.